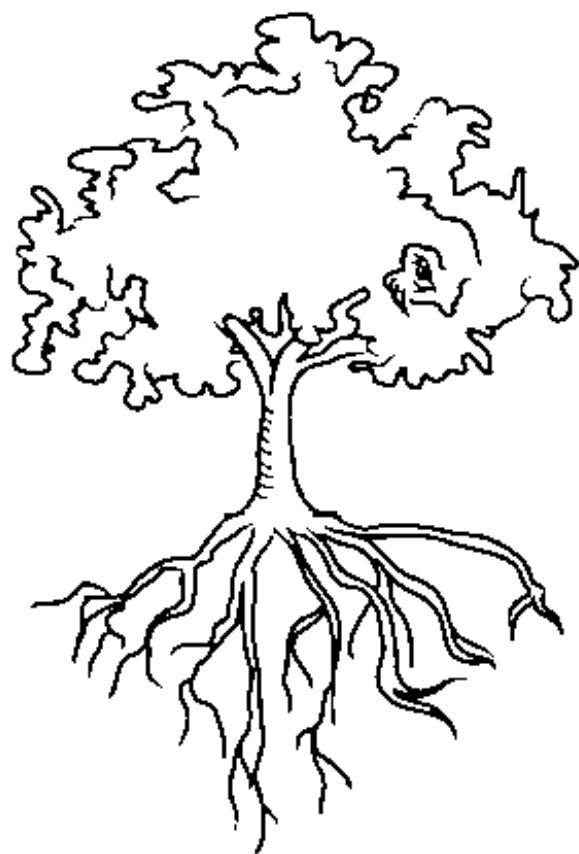

Náboženská výchova 3. ročník

Obsah

Veriť Bohu	3
Čo znamená veriť Bohu.....	3
Ľudia, ktorí verili Bohu	5
Aký je Boh	6
Podobenstvo o horčičnom zrnku	7
Krst.....	8
Ježiš uzdravuje	10
Ježiš uzdravuje ochrnutého	10
Ježiš uzdravuje slepého	11
Ježiš uzdravuje hluchonemého.....	13
Ježiš uzdravuje človeka s vyschnutou rukou.....	14
Ježiš nám odpúšťa.....	15
Keď ma niečo ťaží.....	15
Mal by som sa zmeniť	16
Ježiš je hosťom u Zacheja	17
Podobenstvo o márnoträtom synovi	18
Hriech a dôsledky hriechu	20
Sviatosť zmierenia.....	21
Sviatosť zmierenia.....	22
Ježiš nás oslobodzuje.....	24
Desať Božích prikázaní	24
Pozrieť sa do zrkadla.....	26
Podobenstvo o pšeničnom zrne	28
Smrť a nový život.....	29
Veľká noc	30
Ježiš nás pozýva na hostinu	31
Zázrak rozmnoženia chlebov.....	31
Posledná večera	33
Križová cesta.....	35
Svätá omša ako hostina	37
Svätá omša ako hostina	38
Modlitby	40

Obrazová příloha.....	41
Použitá literatura.....	46

Veriť Bohu

Čo znamená veriť Bohu

V šiestom mesiaci poslal Boh anjela Gabriela do galilejského mesta, ktoré sa volá Nazaret, k panne zasnúbenej mužovi z rodu Dávidovho, menom Jozefovi. A meno panny bolo Mária. Anjel prišiel k nej a povedal: „Zdravas, milosti plná, Pán s tebou.” Ona sa nad jeho slovami zarazila a rozmýšľala, čo znamená takýto pozdrav. Anjel jej povedal: „Neboj sa, Mária, našla si milosť u Boha. Počneš a porodíš syna a dáš mu meno Ježiš. On bude veľký a bude sa volať synom Najvyššieho. Pán Boh mu dá trón jeho otca Dávida, naveky bude kraľovať nad Jakubovým rodom a jeho kráľovstvu nebude konca.” Mária povedala anjelovi: „Ako sa to stane, veď ja muža nepoznám?” Anjel jej povedal: „Duch Svätý zostúpi na teba a moc Najvyššieho ťa zatieni. A preto aj dieťa sa bude volať svätým, bude to Boží Syn. Aj Alžbeta, tvoja príbuzná, počala syna v starobe. Už je v šiestom mesiaci. A hovorili o nej, že je neplodná! Lebo Bohu nič nie je nemožné.” Mária povedala: „Hľa služobnica Pána, nech sa mi stane podľa tvojho slova.” Anjel potom od nej odišiel.

Lk 1, 26-38

Panna Mária dôverovala Bohu. Verila, že Boh ju má rád a chce pre ňu len to najlepšie... A preto súhlasila s plánom, ktorý mal pre ňu Boh pripravený. Mária dôverovala Bohu v tom, že jej cez anjela zvestoval, že počne dieťa a dá mu meno Ježiš. Tým sa stala matkou jediného Božieho Syna a s láskou sa o neho starala.

Čo znamená dôvera? Dôverujete niekomu? Komu?

Bez toho, aby sme niekomu dôverovali nemôžeme žiť. Potrebujeme mať niekoho, komu môžeme dôverovať a veríme, že nás nesklame. Ak by sme potrebovali ísť na operáciu a nedôverovali by sme lekárovi, že vie, čo robí, nemohol by nám pomôcť. Ak by sme nedôverovali vodičovi autobusu, nedostali by sme sa do školy, do vzdialenejšieho mesta.

A práve **Pán Boh** je niekto, komu môžeme úplne dôverovať. Boh nás má rád, pre každého z nás chce len to najlepšie a s každým z nás má svoj plán.

Úloha: Dôveruj Bohu on pomôže ti rád, no aj ty musíš svoju snahu ukázať. Ktoré situácie sú správne?

- Nemusím sa učiť na písomku v škole, veď Pán Boh mi aj tak pomôže, stačí ak sa pred písomkou dobre pomodlím.
- Nevieť plávať, ale aj tak skočím do vody, lebo Boh sa o mňa postará, a ja sa neutopím.
- Nechám si bicykel zamknutý na ulici, lebo sa mi ho na krátku chvíľu, keď idem do obchodu, nechce ukladať do pivnice. Veď Pán Boh mi ho postráži a nikto mi ho neukradne.
- Rodičia mi niečo zakážu (napr. ísť večer von), ale ja ich aj tak neposlúchnem a urobím si po svojom – pôjdem aj tak von... Veď Pán Boh ma ochráni.
- Na písomku sa nestíham naučiť úplne všetko, lebo máme aj iné domáce úlohy. Naučím sa to, čo stihnem a ostatné si aspoň prečítam a poprosím Pána Boha o pomoc.

Čo je dôvera v Boha? **Dôvera v Pána Boha** spočíva v tom, že veríme, že Pán Boh chce pre nás to najlepšie, aj keď sa to občas nezhoduje s tým, čo by sme práve vtedy chceli my. Boh vie, čo je správne, aj keď sa nám to tak práve vtedy nezdá. Boh nás nikdy nesklame.

Ľudia, ktorí verili Bohu

V Biblii sa nachádzajú príbehy mnohých ľudí. Môžeme si v nej prečítať príbehy rôznych ľudí, ktorí môžu byť pre nás vzormi vo viere. Príbehy ľudí, ktorí naplno dôverovali Pánu Bohu.

Títo ľudia verili Pánu Bohu a spoliehali sa naňho v rôznych ťažkých situáciách a vo svojich problémoch. Mali odvahu urobiť vo svojom živote aj ťažké a riskantné rozhodnutia, napriek tomu, že to bolo pre nich ťažké.

Úloha 1. Tieto inzeráty opisujú biblické postavy, ktoré naplno dôverovali Bohu. Prečítaj si inzeráty a povedz, kto ich ponúka.

- **Inzerát ponuky služieb:** Ponúkam službu cestára na neobyčajných terénoch. Ani more nie je problém. Zn. Rozdelím, prevediem.
- **Zoznamka:** Som pastier oviec. Hľadám pomocníka na triafanie prakom. Zn. Jeden kameň postačí.
- **Prenájom:** Som múdry radca a zajatec kráľa Nabuchodonozora. Prenajímam apartmán. Príďte stráviť nezabudnuteľný čas v prítomnosti levov. Zn. Ráno sa opäť stretneme.
- **Hľadám:** Hľadám anjela na príjemný rozhovor. Zn. S dôverou uverím jeho slovám.

Ak by títo ľudia naplno nedôverovali Pánu Bohu, nedokázali by počas svojho života urobiť také veľké činy. Nebojme sa aj my dôverovať Pánu Bohu. On túži po tom, aby sme Mu dôverovali, aby aj cez nás mohol ukázať svoju moc a dobrotu. Dôveru k Pánu Bohu, ale nemôžeme zneužívať. Môžeme Mu dôverovať, že sa o nás postará, ale my musíme tiež niečo pre to urobiť.

Úloha 2. Vyber správne slová (dôverovať – nedôverovať, spoliehať – nespoliehať), ktoré chýbajú vo vetách.

Už po tisícročia hovoria ľudom príbehy v Biblii o tom, že: je dobré _____ Bohu a _____ sa na neho.

Aký je Boh

Keď chceme povedať aký je nejaký človek, napríklad nejakú jeho vlastnosť je bežné, že v našej reči bežne používame obrazy. Opísať aký je človek, nie je vždy jednoduché, občas to nevieme vyjadriť ani my sami. A opísať to, aký je Boh je ešte ťažšie... Môžeme použiť veľa slov, ktorými sa budeme snažiť povedať, aký Boh je...

Ako Boh dostal meno

Bolo to veľmi veľmi dávno v čase, keď ľudia poznali len jedno slovo na vyjadrenie Boha. Bolo to vlastne slovo boh. Jedného dňa sa niekto spýtal: „Nemá On aj nejaké iné meno?“ Ľudia sa začali nad tým zamýšľať. Nakoniec sa dohodli, že o týždeň sa znova stretnú a dovedy každý vymyslí nejaké meno.

Na spoločnom stretnutí vyberú najkrajšie z nich a slávnostne ho dajú bohu. Keď uplynulo 7 dní znova sa stretli. Ako prvý vystúpil do stredu človek, ktorý priniesol so sebou škrupinku z veľkého orecha. Horel v nej oheň. Povedal: „Meno Boha je „Slnko“. Dáva nám svetlo a teplo a zaháňa noc.”

Aj druhý priniesol so sebou lupeň, do ktorého, ako sa ukázalo, nabral vodu. Povedal dôstojne: „Musíme nazývať Boha „Vodou” pretože len voda dáva život.” Presviedčal zhromaždených.

Potom vystúpil z davu tretí človek. Zohol sa, nabral hrst tmavej, úrodnej zeme a začal ju presýpať medzi prstami. Povedal: „Musíme Boha nazývať „Zem”. Ona nás všetkých nosí a dáva nám pokrm na nasýtenie.”

Z radu vystúpil štvrtý. Ten so sebou priniesol plachtu. Zdvihol ju do výšky, vietor zavial a vyplnil plachtu, akoby ju chcel stiahnuť so sebou do diaľav. Povedal: „To je moje meno pre boha „Vzduch, Vietor”. Pretože vietor nesie lode po šírom mori a zo vzduchu žijeme, denne ho dýchame.

Medzi zhromaždenými bol človek, ktorý počas celého zhromaždenia nepovedal ani slovo. Bol sústredený, mlčal. Na rukách mal dieťa. Jemne ho húpал. „A ty?” Spýtal sa ho jeden zo zhromaždených. „Aké meno si priniesol pre boha?” Človek naďalej mlčal. Možno nepočul otázku. Možno nepriniesol nijaké meno. Nedalo sa vedieť, lebo naďalej húpал spiace dieťa. Ale náhle všetci zmlkli. A keď tak začudovane stáli, niekto ticho povedal: „To je najkrajšie meno, ktoré môžeme dať Bohu: „Otec”.

„Áno, všetci potvrdili. „**Boh je naším Otcom**”

Aj v Biblii nájdeme veľa obrazných vyjadrení aký Boh je, napr.: Boh je *skala, pevnosť, hrad, svetlo, cesta, život, prameň živej vody, dobrý priateľ, pastier, milujúci otec, štít, pancier, kráľ, záchranca, láska, osloboditeľ, začiatok a koniec*,...

Podobenstvo o horčičnom zrnku

Podobenstvo o horčičnom zrnku

Potom povedal: „Čomu sa podobá Božie kráľovstvo, k čomu ho prirovnám? Podobá sa horčičnému zrnku, ktoré človek vzal a zasial vo svojej záhrade. Keď vyrástlo, bol z neho strom a nebeské vtáky hniezdili na jeho konároch.“

Lk 13, 18-19

Božie kráľovstvo je v každom jednom z nás. Podobá sa stromu, ktorý rastie. Stromu, ktorý vyrástol z malého semienka. Toto semienko zapustilo korene v určitom prostredí, odkiaľ čerpalo živiny aby mohlo rásť. Korene stromu sú často neviditeľné, skryté, ale sú veľmi potrebné.

Strom má korene, kmeň a korunu. Korene, ktoré sú pod zemou pomáhajú stromu pevne stáť a z koreňa rastie celý strom. Kmeň strom nesie, podopiera ho, aby sa nezlomil, keď príde veľký vietor. Koruna stromu prerastá celý strom. Naťahuje sa za slnkom a pije vzduch a svetlo, vďaka ktorým sa rozvíjajú kvety a dozrievajú plody.

Úloha: Vymodeluj strom z plastelíny.

Modlitba

Pane Bože, daj nech je môj život pred Tebou ako strom.

Daj mi hlboké korene, aby moja viera v teba bola stále silnejšia.

Daj mi pevný rast kmeňa, aby som sa nezlomil, keď príde v mojom živote nejaký problém, niečo, čo bude pre mňa ťažké.

Daj mi silné konáre, ktoré budú rásť za tebou.

Pomôž mi stále rásť vo viere, aby som smeroval do neba.

Daj, aby som sa zazelenal, dostal púčiky a kvety a keď príde čas aby som prinášal aj ovocie.

Pane Bože, nech je môj život pred tebou ako strom.

Krst

Korene mojej viery siahajú k veľkej udalosti – ku dňu môjho krstu. Krst je významná udalosť v mojom živote, keď som prijal semienko viery a odvtedy nosím semienko Božieho života v mojom srdci. Vtedy moji rodičia a krstní rodičia vyznali za mňa vieru.

Úloha 1. Ktoré veci, osoby patria k sviatosti krstu a ktoré nie?

krstná svieca	krstní rodičia
paškál	posledná večera
birmovní rodičia	krstný patrón
krstná košielka	krstiteľnica
olej	odpustenie dedičného hriechu
kňaz, diakon	obrúčky

Úloha 2. Povedz poprehadzované slová v správnom poradí a vytvor vetu.

Božím, stal, sa, V krste, dieťaťom. som

Úloha 3. Skús zistiť kedy a kde si bol pokrstený.

Ježiš uzdravuje

Ježiš uzdravuje ochrnutého

Je veľmi dobré, že sa môžeme hýbať, že môžeme chodiť, behať, skákať. Mať nohy je veľký dar. Ale to, že máme nohy ešte neznamená, že vieme s nimi aj zaobchádzať. Často nejdeme nikam, kam máme ísť, nechce sa nám nič robiť ani nikam ísť.

Uzdravenie ochrnutého

Tu prišli k nemu s ochrnutým človekom; niesli ho štyria. A keď ho pre zástup nemohli priniesť až k nemu, odkryli strechu tam kde bol, a otvorom spustili lôžko, na ktorom ležal ochrnutý. Keď Ježiš videl ich vieru, povedal ochrnutému: „Synu, odpúšťajú sa ti hriechy.” Sedeli tam aj niektorí zákonníci a v srdci uvažovali: „Čo to tento hovorí? Rúha sa! Kto môže okrem Boha odpúšťať hriechy?” Ježiš hneď svojim duchom spoznal, že tak rozmýšľajú, a povedal im: „Prečo si to myslíte vo svojich srdciach? Čo je ľahšie – povedať ochrnutému: „Odpúšťajú sa ti hriechy,” alebo povedať: „Vstaň a choď!”? Ale keby ste vedeli, že Syn človeka má na zemi moc odpúšťať hriechy” – povedal ochrnutému: „Hovorím ti: Vstaň, vezmi si lôžko a choď domov.” A on vstal, hneď si vzal lôžko a pred očami všetkých odišiel. Všetci sa divili, velebili Boha a hovorili: „Také niečo sme ešte nikdy nevideli.”

Mk 2, 3-12

Úloha 1 . Porozmýšľaj nad otázkami.

- Kto v príbehu vystupoval?
- Koho Ježiš uzdravil?
- Čo urobil ochrnutý, keď ho Ježiš uzdravil?
- Čo robili ostatní ľudia?

Úloha 2. Čo povedal Ježiš ochrnutému? Daj slová do správneho poradia.

lôžko, Vstaň, domov, vezmi si, choď, a

Ježiš uzdravuje slepého

Je krásne, že môžeme vidieť srdcom. To, že niekto má oči, neznamená, že naozaj vidí druhého. Často nevidí, že niekto ho má rád alebo že, niekto niečo potrebuje, že niekto je smutný.

Uzdravenie slepého

Prišli do Jericha. A keď so svojimi učeníkmi a veľkým zástupom z Jericha odchádzal, pri ceste sedel slepý Bartimej, Timejov syn, a žobral. Keď počul, že je to Ježiš Nazaretský, začal kričať: „Ježišu, syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou!” Mnohí ho okríkali, aby mlčal; ale on ešte väčšmi kričal: „Syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou!” Ježiš zastal a povedal: „Zavolajte ho!” Zavolali slepca a vraveli mu: „Neboj sa! Vstaň, volá ťa!” On odhodil plášť, vyskočil a šiel k Ježišovi. Ježiš mu povedal: „Čo chceš, aby som ti urobil? ” Slepce mu odpovedal: „Rabboni, aby som videl!” A Ježiš mu povedal: „Chod', tvoja viera ťa uzdravila!” A hneď videl a šiel za ním po ceste.

Mk 10, 46-52

Úloha 1. Kvíz o uzdravení Bartimeja.

1. V príbehu vystupujú:
  - a) Pán Ježiš s učeníkmi, Bartimej, zástup ľudí
  - b) Pán Ježiš, Bartimej
  - c) Pán Ježiš s učeníkmi
2. Udalosť sa stala v:
  - a) Jeruzaleme
  - b) Nazarete
  - c) Jerichu
3. Pán Ježiš uzdravil Bartimeja, keď:
  - a) prichádzal do Jericha
  - b) odchádzal z Jericha
4. Bartimej prosil Pána Ježiša:
  - a) aby videl
  - b) aby mohol chodiť
  - c) aby počul

5. Pán Ježiš Bartimeja:
- a) neuzdravil
  - b) nevšimol si ho, lebo ho nepočul
  - c) počul ho a uzdravil ho
6. Po uzdravení Bartimej:
- a) nepoďakoval sa Pánovi Ježišovi a odišiel
  - b) nasledoval Pána Ježiša a ďakoval mu
  - c) poďakoval mu, ale nešiel za ním

Úloha 2. Doplň vetu, ktorú povedali Bartimejovi, ľudia, ktorí ho volali za Ježišom.

Neboj sa! Vstaň, _____ !

Ježiš uzdravuje hluchonemého

Je krásne, že môžeme počuť a rozprávať. To, že počujeme a môžeme rozprávať, neznamená, že naozaj počúvame aj rozprávame srdcom. Často počujeme iba to, čo chceme počuť, alebo sa robíme, že nepočujeme. Aj keď vieme rozprávať často sme ticho, práve vtedy, keď by sme mali rozprávať, alebo hovoríme tam, kde by sme mali byť ticho. Keď klameme, urážame sa navzájom, porušíme tajomstvo, niekomu nepoďakujeme, nepoprosíme ho alebo keď sa niekomu posmievame... konáme tak, ako keby sme boli hluchí a nemí, naše uši a ústa sú zatvorené.

Uzdravenie hluchonemého

Tam priviedli k nemu hluchonemého a prosili ho, aby naňho vložil ruku. On ho vzal nabok od zástupu, vložil mu prsty do uší, poslinil si ich a dotkol sa mu jazyka. Potom pozdvihol oči k nebu, vzdychol a povedal mu: „Effeta,“ čo znamená: „Otvor sa!“ V tej chvíli sa mu otvorili uši a rozviazal spútaný jazyk a správne rozprával. A prikázal im, aby o tom nikomu nehovorili. Ale čím dôraznejšie im prikazoval, tým väčšmi to rozhlasovali a s tým väčším obdivom hovorili: „Dobre robí všetko: aj hluchým dáva sluch, aj nemým reč.“

Mk 7, 32-37

Úloha 1. Porozmýšľaj nad otázkami.

- Kto v biblickom príbehu vystupoval?
- Čo urobil Ježiš?
- Čo povedal hluchonemému?
- Čo sa stalo s hluchonemým človekom po uzdravení?

Ježiš uzdravuje človeka s vyschnutou rukou

Je krásne, že máme ruky, lebo nám pomáhajú a rukami môžeme aj my pomáhať druhým. Mat ruky, je pre nás veľkým darom. Ale to, že ich máme, ešte neznamená, že s nimi vieme aj pomáhať. Našimi rukami často nepomôžeme spolužiakom, mame, keď potrebuje s niečím pomôcť... Ježiš uzdravil človeka s ochrnutou rukou a dokáže uzdraviť aj naše ruky.

Uzdravenie človeka s vyschnutou rukou

Potom znova vošiel do synagógy. Tam bol človek s vyschnutou rukou. A oni naň striehli, či ho v sobotu uzdraví, aby ho mohli obžalovať. Tu povedal človekovi s vyschnutou rukou: „Staň si do prostriedku!” A tamtých sa spýtal: „Slobodno v sobotu robiť dobre alebo zle, zachrániť život alebo ho zničiť?” Ale oni mlčali. S hnevom si ich premeral a zarmútený nad zaslepenosťou ich srdca povedal človekovi: „Vystri ruku! On ju vystrel a ruka mu ozdravela.”

Mk 3, 1-5

Úloha 1. Správne prirad' činnosti, ktoré môžeme urobiť rukami s osobou, ktorej môžeš pomôcť:

pomôcť s domácimi úlohami	mama
pomôcť upratať	brat
pomôcť s ťažkou taškou	mama
pomôcť s kočíkom	babička

Úloha 2. Porozmýšľaj nad otázkami.

- Kde sa príbeh odohráva?
- Kto v príbehu vystupuje?
- Koho Ježiš uzdravil?
- Prečo na Ježiša farizeji striehli?
- Čo povedal Ježiš človekovi s ochrnutou rukou?

Úloha 3. Dopln' vetu, ktorú povedal Ježiš človekovi s ochrnutou rukou.

_____ ! On ju vystrel a ruka mu ozdravela.

Ježiš nám odpúšťa

Keď ma niečo ťaží

Príbeh o hrnčeku

Marcela má už 9 rokov. Má už za sebou prvý aj druhý ročník základnej školy. Marcela chodí do školy v Bratislave. V škole má najradšej matematiku a telesnú. A práve kvôli telesnej išla na do školy v Bratislave. Ako väčšina jej spolužiačok býva na internáte. V takej maličkovej izbe bývajú 3 dievčatá. Niekedy sa nemajú kam pohnúť. A dnes je práve na toto poriadne nahnevaná. Čo sa jej stalo? Jej dobrá kamarátka Marta dostala na narodeniny súpravu hrnčekov. Keď dnes popoludní Marcela dostala chuť na čaj a jej „obyčajné“ hrnčeky boli samozrejme neumyté, narýchlo si požičala jeden Martin hrnček, ten z jej peknej súpravy. Lenže čaj bol horúci, vyšplechol jej na ruku, keď ho niesla. Marcela sa preľakla a všetko bolo na zemi: horúci čaj, črepiny hrnčeka - hrôza. V tej chvíli počula Marcela z chodby kroky. Niekoľko ide. Rýchlo! Čo má urobiť?

Každý z nás to pozná.

Keď urobíme niečo zlé, máme pocit akoby sme niesli ťažký kameň. Keď spravíme nesprávnu vec, zvyčajne sa správame tak, že:

- Chceme vinu zvaliť na niekoho iného.
- To, čo sme urobili chceme prikrášiť alebo nadľahčiť.
- Vinu chceme zakryť a tvárime sa, že vôbec sa vôbec nič nestalo.
- Vinu môžeme aj niešť, priznať sa.

Úloha: Prečítajte si reakcie na previnenie a priradte ich k predošlým reakciám.

- Prepáč, ja som nechcel.
- Ved' ani tí ostatní nepomohli.
- No a čo, ved' sa nič také nestalo.
- Ved' všetci mali zlú známku z písomky.
- Ako by som vyzeral pred ostatnými.
- Ja som nevedela, že...
- Urobila to Rebeka!
- To on začal...!

Mal by som sa zmeniť

Mal by si sa zmeniť, hovoria všetci. Pani učiteľka v škole k tomu ešte dodá: „Inak pokazíš celej triede koncoročný výlet.” Mamka s ustarostenou tvárou k tomu dodá: „My už naozaj nevieme, čo s tebou.” Sused vo vedľajšom byte sa pripojí: „Ak to takto pôjde ďalej, pôjdem sa sťažovať.” Adam je už z toho nešťastný. Ved'... on sa predsa chce zmeniť!!! Ale čím viac všetci na neho tlačia, čím viac sa stále snaží, tak je to horšie. A naraz príde k Adamovi niekto a povie mu: „Vieš čo, Adam? Mám ťa rád takého, aký si, to je pre nás dvoch najdôležitejšie. Už v tom nie si sám, ja ti budem pomáhať, pôjdeme spolu...” Adamovi to znie ako rajska hudba. Už v tom nie je sám, má niekoho na svojej strane. Ako plynie čas, ľudia okolo neho sa nestačia čudovať. Adam sa totiž pomaly začína meniť...

A keď sa niekto previní voči mne?

Ako povedal Adam: „Ale ja sa chcem zmeniť.” To je prvý krok, ktorý je potrebné urobiť, keď sme sa previnili a keď nechceme črepiny „schovať len tak pod koberec” (ako Marcela v príbehu na minulej hodine). Niekedy sa stáva, že sa niekto previní voči nám. Potom už nestačí iba povedať: „Mal by si sa zmeniť.” Odpustiť druhému znamená dať mu najavo, že ho mám rád, že ho chápem, že taká vec, ako je vina sa môže stať každému, a že naďalej chcem byť na jeho strane a nie proti nemu. Lebo keď nedokážem odpustiť, ubližujem vlastne sám sebe a moje srdce sa stane tvrdým.

Ježiš je hosťom u Zacheja

Milí žiaci!

Moje meno je Zachej. Sedával som v bráne tohto mesta a vyberal som poplatky od tých, čo do mesta vchádzali, alebo z neho vychádzali. Bol som totiž colník. Rýchlo som zbohatol, lebo som často od ľudí vyberal viac, ako bolo predpísané. Ale aj tak mi stále nestačilo a nebol som spokojný. Chcel som mať ešte viac, viac peňazí, a tak som vyberal stále viac a viac peňazí.

Podvádzal som ľudí a ľudia si o mne hovorili, že sedím na peniazoch. A tak to aj bolo. Mal som svoje peniaze dobre ukryté a s nikým som sa o ne nechcel deliť. Bol som bohatý a mal som všetko, čo som chcel. Ale niečo ma trápilo. Cítil som sa tak sám. Trápilo ma aj to, že som iný ako tí ostatní. Bol som veľmi malý.

Potom vošiel do Jericha a prechádzal cezeň. A tu muž menom Zachej, ktorý bol hlavným mýtnikom a bol bohatý, zatúžil vidieť Ježiša, kto to je, ale nemohol pre zástup, lebo bol malej postavy. Bežal teda napred a vyšiel na planý figovník, aby ho uvidel, lebo práve tade mal ísť. Keď Ježiš prišiel na to miesto, pozrel sa hore a povedal mu: „Zachej, pod' rýchlo dolu, lebo dnes musím zostať v tvojom dome!” On chytro zišiel a prijal ho s radosťou. Keď to videli, všetci šomrali: „Vošiel k hrišnému človeku!” Ale Zachej vstal a povedal Pánovi: „Pane, polovicu svojho majetku dám chudobným, a ak som niekoho oklamal vrátim dvojnásobne.” Ježiš mu povedal: „Dnes prišla spása do tohto domu. Veď aj on je Abrahámovým synom. Lebo Syn človeka prišiel hľadať a zachrániť, čo sa stratilo.”

Lk 19, 1 - 10

Úloha 1. Porozmýšľaj nad otázkami:

- Prečo Zacheja tí ostatní neprijímali?
- Čo zlé Zachej urobil?
- Čo spôsobilo, že sa Zachej zmenil?
- Ako Zachej napravil, čo spôsobil?

Čo sa stalo so Zachejom? Ježiš ho úplne zmenil. Už to nie je ten chamtivý, lakomý a nešťastný Zachej, ale človek, ktorý si uvedomil, čo spôsobil, a dostal silu napraviť to. Rozhodol sa, že sa zmení.

Úloha 2. Ako a v čom sa môžeme polepšiť my?

Podobenstvo o márnratnom synovi

Istý človek mal dvoch synov. Mladší z nich povedal otcovi: „Otec, daj mi časť z majetku, ktorá mi patrí.“ A on im rozdelil majetok. O niekoľko dní si mladší syn všetko zobral, odcestoval do ďalekého kraja a tam svoj majetok hýrivým životom premárnil. Keď všetko premrhal, nastal v tej krajine veľký hlad a on začal trieť núdzu. Išiel teda a uchytil sa u istého obyvateľa tej krajiny a on ho poslal na svoje hospodárstvo svine pásť.

I túžil nasýtiť sa aspoň strukmi, čo žrali svine, ale nik mu ich nedával. Vstúpil si teda do seba a povedal si: „Koľko nádenníkov u môjho otca má chleba nazvyš, a ja tu hyniem od hladu. Vstanem, pôjdem k svojmu otcovi a poviem mu: Otče zhrešil som proti nebu i voči tebe. Už nie som hoden volať sa твоjím synom. Prijmi ma ako jedného zo svojich nádenníkov.“ I vstal a šiel k svojmu otcovi.

Ešte bol ďaleko, keď ho zazrel jeho otec, a bolo mu ho ľúto. Pribehol k nemu, hodil sa mu okolo krku a vybozkával ho. Syn mu povedal: „Otče, zhrešil som proti nebu i voči tebe. Už nie som hoden volať sa твоjím synom.“ Ale otec povedal svojim sluhom: „Rýchlo prineste najlepšie šaty a oblečte ho! Dajte mu prsteň na ruku a obuv na nohy! Prived'te vykŕmené teľa a zabite ho. Jedzme a veselo hodujme, lebo tento môj syn bol mŕtvy, a ožil, bol stratený, a našiel sa.“ A začali hodovať.

Jeho starší syn bol práve na poli. Keď sa vracal a približoval sa k domu, počul hudbu a tanec. Zavolať si jedného zo sluhov a pýtal sa, čo sa deje. Ten mu povedal: Prišiel tvoj brat a tvoj otec mu dal zabiť vykŕmené teľa, lebo sa mu vrátil zdravý. On sa však nahneval a nechcel vojsť. Vyšiel teda otec a začal ho prosiť. Ale on odpovedal otcovi: „Už toľko rokov ti slúžim a nikdy som neprestúpil tvoj príkaz, a mne si nikdy nedal ani kozliatko, aby som sa zabavil so svojimi priateľmi. No keď prišiel tento tvoj syn, čo ti prehýril majetok s neviestkami, pre neho si zabil vykŕmené teľa.“ On mu povedal: „Syn môj, ty si stále so mnou a všetko, čo ja mám, je tvoje. Ale patrilo sa hodovať a radovať sa, lebo tento tvoj brat bol mŕtvy, a ožil, bol stratený, a našiel sa.“

Lk 15, 11-32

Úloha 1. Kvíz o podobenstve o márnratnom synovi.

1. Kto v podobenstve vystupoval?
  - a) Márnratný syn, jeho brat, sluha, otec.
  - b) Márnratný syn, otec.
  - c) Márnratný syn, brat .

2. Čo urobil mladší syn?
  - a) Chcel otcovi pomáhať na poli.
  - b) Odišiel preč so svojim bratom.
  - c) Vypýtal si od otca časť majetku, ktorá mu patrí.

3. Kam išiel márnokratný syn?
  - a) K susedom.
  - b) Do ďalekého kraja.
  - c) Za svojimi priateľmi.

4. Čo urobil s peniazmi?
  - a) Odložil si ich a šetril.
  - b) Minul ich.
  - c) Rozdal ich chudobným.

5. Bolo to správne? Zarmútil svojim správaním otca?
  - a) Bolo to správne, ale otec bol smutný, že syn odchádza.
  - b) Bolo to správne, a otec nebol smutný.
  - c) Nebolo to správne a otec bol smutný.

6. Prečo sa otec tešil z jeho mladšieho brata?
  - a) Pretože sa vrátil.
  - b) Pretože si uvedomil, že nekonal správne.
  - c) Pretože sa vrátil domov, uvedomil si, že nekonal správne a prosil o odpustenie.

7. Bolo správne, že otec odpustil synovi, ktorý svoje správanie ľutoval?
  - a) Áno, bolo to správne.
  - b) Nie, nebolo to správne.

8. Ako sa zachoval jeho starší syn?
  - a) Tešil sa.
  - b) Bol smutný.
  - c) Nahneval sa.

9. Ako sa celé podobenstvo skončilo?
  - a) Mladší syn pracoval u otca.
  - b) Spoločne oslavovali to, že sa mladší syn vrátil
  - c) Mladší syn znova odišiel.

Hriech a dôsledky hriechu

Čo je teda hriech?

Hriech je zlý skutok, je to vedomé a dobrovoľné prestúpenie Božieho prikázania. Je to naše správanie, zlé skutky, sú to naše slová, ktorými zarmucujeme nášho nebeského Otca tak, ako zarmútil svojho otca mladší syn svojím správaním v podobenstve o márnoträtom synovi.

Rovnako ako otec v podobenstve, aj náš nebeský Otec na nás trpezlivo a s láskou čaká. Aj márnoträtý syn nakoniec oľutoval, že odišiel, spoznal, že urobil chybu a rozhodol sa, že chybu napraví. Vstal a vydal sa na cestu domov.

Aj my sme niekedy na tom podobne. Niekedy niečo pokazíme, rozbijeme, neposlúchneme rodičov, učiteľov, niekomu klameme, nepripravíme sa do školy, lebo sa nám nechce... A z nášho srdca sa vytráca radosť. Potom sme ako stratený syn, sám, bez lásky. Boh je dobrý a chce, aby sme boli šťastní. Čaká na nás, ako čakal otec na svojho syna. Keď spoznáme, že sme urobili niečo zlé, ľutujeme to a chceme sa tak ako stratený syn vrátiť. Je potrebné vstať a ísť. Sme na ceste, ktorá vedie na hostinu. Tou oslavou zmierenia je sviatosť zmierenia.

Úloha 1. Skús povedať, ktorý hriech patrí k ťažkým, a ktorý k ľahkým hriechom.

Nebol som v nedeľu na svätej omši lebo sa mi nechcelo,
nepomodlil som sa ráno,
nepripravoval som sa do školy,
neposlúchal som rodičov,
bil som sa so spolužiakmi, súrodencami,
klamal som,
klamal som, a kvôli môjmu klamstvu mal niekto veľké problémy,
ohováral som,
vyrušoval som na hodine,
rozprával som sa cez svätú omšu,
ukradol som niekomu niečo,
ukradol som niekomu drahú vec.

Sviatosť zmierenia

Sestra dostane od mamy novú hračku. Tá je taká pekná! Ale aj ty by si chcel mať takú istú a tak jej ju vezmeš. Keď ju bude sestra hľadať budeš sa tváriť, že si ju nikde nevidel... Ale potom si uvedomíš, že si neurobil správnu vec, práve naopak. Urobil si niečo, čomu my hovoríme hriech.

A čo s tým teraz, keď som urobil hriech? Čo môžem urobiť?

Spovedná miestnosť je miesto, kde sa zmierime s našim nebeským Otcem. On nám odpustí všetky naše hriechy, ktoré na svätej spovedi vyznáme a oľutujeme. Svätá spoveď je prostriedkom k tomu, aby sa človek mohol vrátiť späť k Bohu.

Pred svätou spoveďou si spytujeme svedomie (uvedomujeme si naše hriechy). Na svätej spovedi vyznávame svoje hriechy, ľutujeme ich a dávame si predsavzatie, že sa budeme snažiť hriechom vyhýbať. Spovedáme sa Pánu Bohu, kňaz je len jeho prostredníkom. Sprostredkúva nám Božie odpustenie. Po svätej spovedi máme odpustené hriechy. Boh nám odpustil, a to je veľká radosť.

Boh je taký dobrý Otec, ako otec v podobenstve o márnoträtom synovi. Nemusíme sa báť ísť na spoveď. Boh má radosť, že prídeme k nemu a očistíme sa od hriechu. On nám dáva silu byť lepšími. Po každej svätej spovedi odchádzame lepší. Ježiš ustanovil svätú spoveď pre naše šťastie a pokoj.

Úloha 1. Doplň chýbajúce slová.

Sviatosť zmierenia je d_r od Pána Ježiša. V nej nám n_____ý o_____ službou k_____ o_____ hriechy.

Úloha 2. Čo povedal Ježiš apoštolom pri ustanovení sviatosti zmierenia? Doplň.

Prijmite Ducha Svätého. Komu o_____ hriechy budú mu o_____, komu ich z_____ budú mu z_____.

Sviatosť zmierenia

PRED SVIATOSŤOU ZMIERENIA

1. Príprava

Popros Ducha Svätého o pomoc pri spytovaní svedomia napríklad takto:

„Príď Duchu Svätý, a pomôž mi, aby som spoznal svoje hriechy, úprimne ich oľutoval, vyznal a naozaj sa polepšil. Amen.“

2. Spytovanie svedomia

Rozmýšľaj, či si sa vždy zachoval ako Božie dieťa.

Tvoje svedomie ti hovorí, čo je správne. Zvoľ si spytovanie svedomia, ktoré nájdeš aj v modlitebnej knihe. Poradiť sa môžeš aj s katechétmi a rodičmi.

3. Lútosť a predsavzatie

Hriech ťa vzdďaľuje od nebeského Otca. Lútosťou sa môžeš vrátiť naspäť k nemu. Keď si spoznal hriechy, ktoré ťa vzdialili od nebeského Otca, prejav vo svojom srdci úprimnú ľútosť.

Lútosť môžeš vyjadriť aj slovami:

Otče, odpusť mi. Zhrešil som proti nebu i proti tebe. alebo Bože môj, celým srdcom ťa milujem a preto veľmi ľutujem, že som ťa hriechmi urazil. Chcem sa naozaj polepšiť (a) hriechu sa chrániť. Otče, odpusť mi pre krv Kristovu. Amen.

PRI SVIATOSTI ZMIERENIA

Teraz nastáva tvoje sviatosťné zmierenie s nebeským Otcom.

Pri vstupe do spovednice pozdravíš: *Pochválený buď Ježiš Kristus!*

Potom si kľakneš, prežehnáš sa a povieš: *Spovedám sa Pánu Bohu i vám, duchovný otče, že od poslednej spovede (od svojho detstva) som spáchal tieto hriechy:*

Potom povieš, kedy si bol naposledy na spovedi a prečítaš alebo povieš všetky svoje hriechy, na ktoré sa pamätáš (pri ťažkých aj počet a okolnosti). Keď dohovoriš hriechy povieš:

Na viac hriechov si už nepamätám.

Kňaz ti povie, ako máš bojovať proti hriechom, povzbudí ťa, dá ti pokánie a vyzve ťa, aby si prejavil dokonalú ľútosť.

Otče, odpusť mi. Zhrešil som proti nebu i proti tebe.

Kňaz ti dá rozhrešenie, pri ktorom sa na konci prežehnáš a povieš: *Amen.*

Potom ti povie: *Ďakuj Pánovi, lebo je dobrý!*

Odpovieš: *Lebo jeho milosrdenstvo trvá na veky.*

Kňaz povie: Pán Ježiš ti odpustil hriechy. Chod' v pokoji.

Odchádzaš zo spovednice a povieš: *S Pánom Bohom.*

Potom, čo najskôr (najlepšie ešte v kostole) poďakuj za odpustenie hriechov a **vykonaj pokánie, ktoré ti dal kňaz!**

Ježiš nás oslobodzuje

Desať Božích prikázaní

Keď Izraeliti prechádzali púšťou, utáborili sa naproti navrchu Sinaj. Potom vystúpil Mojžiš na vrch, aby sa rozprával s Bohom. Pán povedal Mojžišovi: „Toto oznámiš Izraelitom: Vy sami ste videli, čo som vykonal s Egypťanmi a ako som vás zachránil. Ak ma budete teraz poslúchať a zachováte moju zmluvu, budete medzi všetkými národmi mojim vyvoleným národom a budete mi kráľovským kňazstvom a svätým národom! Ved' mne patrí celá zem.”

Nato sa Mojžiš pobral, zvolal starších ľudu a oznámil im všetky slová, ktoré mu Pán povedal. A ľud jednomyselne odpovedal: „Všetko, čo Pán povedal, urobíme!” Na vrchu Sinaj uzavrel Boh s ľudom zmluvu, ktorá platí pre všetky pokolenia a pre všetky časy. Všetci, ktorí budú zmluvu zachovávať, spoznajú, že Boh je verný a chce dobro pre každého človeka.

Boh povedal:

1. Ja som Pán Boh tvoj. Nebudeš mať iných Bohov okrem mňa, ktorým by si sa klaňal.
2. Nevezmeš meno Božie nadarmo.
3. Pamätaj, že máš svätiť sviatočné dni.
4. Cti otca svojho i matku svoju.
5. Nezabiješ.
6. Nezosmilniš.
7. Nepokradneš.
8. Nebudeš krivo svedčiť proti svojmu blížnemu.
9. Nebudeš žiadostivo túžiť po manželke svojho blížneho.
10. Nebudeš túžiť po majetku svojho blížneho.

Úloha 1. Povedz správne jednotlivé prikázania.

1. Ja tvoj. Nebudeš iných som mať Pán Boh Bohov okrem ktorým by si sa mňa, klaňal.
2. Božie Nevezmeš meno nadarmo.
3. svätiť Pamätaj, že sviatočné máš dni.
4. otca matku Cti svojho i svoju.
5. Nezabiješ.
6. Nezosmilniš.
7. Nepokradneš.
8. blížnemu. Nebudeš svedčiť proti svojmu krivo
9. túžiť po manželke Nebudeš svojho blížneho žiadostivo.
10. Nebudeš túžiť po majetku svojho blížneho.

Úloha 2. Prirad' správny význam k jednotlivým prikázaniam.

- Vďačnosť za rodičov.
- Viera v Boha.
- Krása srdca.
- Zodpovedný vzťah k ľuďom a k ich majetku.
- Dar poznania pravdy a pravdovravnosti.
- Oslava.
- Úcta k Bohu.
- Úcta k všetkému živému.
- Zodpovedný vzťah k veciam, ľuďom a k zemi.
- Zodpovednosť voči druhým ľuďom a ich vzťahom.

Pozrieť sa do zrkadla

Svedomie je náš vnútorný hlas, ktorý nám hovorí, čo je dobré a čo zlé.

K tomu, aby si vedel pomenovať hriech, ti pomôžu nasledujúce otázky:

Okolo seba počujeme veľa zvukov, hlasov. Vďaka ušiam môžem počuť slová: „Mám ťa rád.“ Za celý deň poviem veľa slov, ktoré môžu potešiť, ale aj ublížiť. **Kedy môžem o sebe povedať, že som bol hluchý, alebo nemý? Keď som...**

- nedával pozor, čo mi druhí rozprávali.
- sľuboval, že budem počúvať a pritom nepočúvam.
- počujem len to, čo chcem.
- nedokázal byť chvíľu ticho.
- sa nepozdravil, nepoprosil, nepoďakoval.
- niekomu povedal, čo nebola pravda a klamal som.
- sa druhému posmieval.
- ma niekto volal a ja som sa robil, že nepočujem.
- na niekoho kričal, urážal mu a nadával mu.
- odvrával svojim rodičom, vychovávateľom, učiteľom.
- s druhými nerozprával, alebo používal hrubé slová.
- hovoril zbytočne meno Božie, vôbec sa nemodlil.
- zabudol Bohu poďakovať za to, čo mi dáva.

Kedy som bol ako hluchonemý človek, ktorý potrebuje uzdraviť?

Bez srdca by sme nemohli žiť. Komu bije srdce, ten žije, dýcha. Srdce nám môže biť radosťou aj strachom. Keď mi na niekom záleží hovorím, že ho mám vo svojom srdci. Z celého srdca sa môžem radowať, smiať i plakať. Kedy môžem povedať, že som nemal srdce?

Bez srdca som keď:

- mi na nikom nezáleží.
- keď konám tak, aby to bolo dobré len pre mňa.
- mi robí radosť, že druhí sú smutní.
- závidím, že niekto má to, čo ja nemám.
- ubližujem sebe a druhým ľuďom.
- neviem počkať a chcem mať všetko hneď.
- zabúdam na ľudí, ktorí ma majú radi.
- si nevážim svojich rodičov.
- zabudnem, že má Boh veľmi rád.

- nechcem nikomu odpustiť a hnevám sa.

Kedy som bol ako človek s kamenným srdcom, ktorý potrebuje uzdraviť?

Rukami môžem veci brať, dávať, niečo vytvoriť, poskladať, nakresliť. **Kedy môžem povedať, že som nemal ruky? Keď som:**

- sa nevedel podeliť a bol som lakomý.
- chcel mať všetko len pre seba.
- nepodal niekomu pomocnú ruku.
- šetrne nezaobchádzal s vecami.
- bral to, čo mi nepatrí.
- nevrátil požičanú vec.
- som sa bil, strkal.
- robil okolo seba neporiadok.
- odhodil jedlo, desiatu do koša.
- si nepísal úlohy, neplnil svoje povinnosti.
- ubližoval rukami iným, alebo aj sebe.

Kedy som bol ako človek s vyschnutou rukou, ktorý potrebuje uzdraviť?

Nohy ma môžu doniesť domov. Vďaka nohám môžem niekde ísť, behať. **Ale môžeme povedať, že som bol ochrnutý? Keď som...**

- neprišiel, keď ma niekto prosil o pomoc.
- kopal do všetkého, čo mi stálo v ceste.
- naschvál niečo zničil.
- bol lenivý a nič sa mi nechcelo robiť.
- nechcelo sa mi ísť v nedeľu alebo prikázaný sviatok na svätú omšu.
- keď som myslel len na seba.
- vystrájal som na vyučovaní.

Kedy som bol ako ochrnutý, ktorý potrebuje uzdraviť?

Podobenstvo o pšeničnom zrne

Veru, veru hovorím vám: Ak pšeničné zrno nepadne do zeme a neodumrie, ostane samo. Ale ak odumrie, prinesie veľkú úrodu.

Jn 12, 24

Nie som veľké, vlastne ma takmer vôbec nevidno. Mám hnedú farbu ako zem – bez upozornenia ma možno ľahko zašliapnuť. A teraz chcem porozprávať svoj príbeh – stalo sa mi totiž niečo zvláštne. Všetko sa to začalo úplne nevinne.

Jedného dňa ma zobrali dve ruky a spolu s inými zrnkami ma zasiali do zeme. Najskôr som letelo vo vzduchu a potom som pristálo na zemi. Najskôr som malo poriadny strach, lebo v zemi bola tma a nič som nevidelo. Ale bolo tu zároveň teplo, a tak som sa zahniezdilo a čakalo.

Až som jedného dňa na sebe niečo objavilo: vpredu na mojej hlave začal vyrastať maličký klíček. Čudovalo som sa tejto malej ozdobe a považovalo som ju za celkom zábavnú. Vyrastá zo mňa niečo nové – myslelo som si s údivom. Vo vlhkej zemi moje telo zmäklo – skonštatovalo som.

Malý klíček však dlho taký nezostal – rástol a rástol a jedného dňa – hop! Čo sa stalo? Zrazu bolo svetlo a teplo! Jemné lístočky, ktoré vyrástli z klíčka, sa predrali zo zeme na svetlo. S údivom som sa pozrelo a na počudovanie som videlo, že mám vôkol seba spoločnosť samých malých zelených klíčkov, ktoré vyrástli zo zeme.

Zbadalo som niečo úplne zvláštne, čo šlo celkom pomaličky a čo bolelo. Všimlo som si, že to, čo zo mňa rastie, je čoraz silnejšie a ja samo som, čím ďalej tým slabšie a menšie, áno, zomieralo som – kúsok po kúsku. Ale akosi som cítilo, že to tak musí byť, aby na mne vyrástlo niečo nové.

Zrazu zo mňa nebolo celkom nič, len z môjho klíčka sa stal veľký zelený a silný klas, ktorý sa v celej svojej kráse obracal k slnku.

Čím viac objímalo slnko zelené klásky svojimi lúčmi, o to viac zreli a žltli. Ja, malé pšeničné zrníčko, som nebolo viac potrebné, ale to neprekážalo, cítilo som, že som celkom nezomrelo, len som sa jednoducho premenilo na niečo iné.

Zo mňa malého pšeničného zrnka, vznikli nové zrelé zrná. Bol to úžasný pocit. Prinieslo som úrodu, pretože som sa obetovalo, pretože som „zomrelo“.

Ježiš na kríži zomrel a priniesol nový život sebe aj nám všetkým.

Smrť a nový život

Ježiš na kríži zomrel a priniesol nový život sebe aj nám všetkým.

Úloha 1. Urči ktorú udalosť z Ježišovho života pripomínajú slová:

Jasličky, pár holubov, rybárska sieť, kalich, súdna stolica, trňová koruna, kríž, zatvorený hrob, otvorený hrob.

Úloha 2. Prečítaj si text a doplň chýbajúce slová.

Ježiš zomrel na kríži, ale my poznáme tajomstvo pšeničného _____. Smrť nie je koniec. Je to premena vo _____ život. Ježiš je Boží Syn, má moc nad _____, aj nám daruje nový život. My kresťania to oslavujeme na _____ a pri každej svätej omši. Svetlo, ktoré prináša do nášho života stále _____ a nikto ho nemôže zhasiť.

Veľká noc

Príbeh Veľkej noci

Po večeri išiel Ježiš s apoštolmi na Olivovú horu. Vedel, čo ho čaká. Chcel sa v modlitbe rozprávať so svojím nebeským Otcom, lebo prežíval úzkosť. Poprosil aj svojich dvoch priateľov, aby sa s ním modlili a boli s ním hore. Oni však boli veľmi unavení a zaspali. Odrazu prišli do Getsemanskej záhrady ozbrojení muži. Bol s nimi aj Judáš, ktorý sa nenápadne vytratil z večere. Odrazu Ježiša pobozkal. Urobil to na znamenie vojakom, aby vedeli, ktorý z mužov je Ježiš. Potom Ježiša zajali. Chceli zajať aj Ježišových učeníkov, ale tí sa rozutekali.

Ježiša vypočúvali pred veľkňazom. Nenašli ale nič, za čo by ho mohli odsúdiť. Nakoniec sa veľkňaz spýtal Ježiša: „Si naozaj Spasiteľ sveta, Boží Syn?“ „Áno,“ odpovedal Ježiš. Vtedy všetci rozhnevane skríkli: „Rúha sa! Zo to musí zomrieť.“ Odsúdili ho na smrť na kríži. Ježiš sa modlil k Bohu: „Otče odpusť im, lebo nevedia, čo robia!“ Svojej matke Márii a milovanému učeníkovi Jánovi povedal, aby si vzájomne pomáhali a starali sa o seba. Potom sa slnko zatmelilo na tri hodiny a chrámová opona sa roztrhla vo dvoje odvrchu až dospelku. Vtedy Ježiš zvolal: „Dokonané je!“ Sklonil hlavu a zomrel.

Keď Ježiš zomrel položili ho do hrobu, ktorý bol zavalený veľkým kameňom. O tri dni neskôr chceli ísť ženy k Ježišovi, aby jeho mŕtve telo pomazali voňavými olejmi. Rozmýšľali, kto by im mohol odvaliť kameň od vchodu. Keď prišli k tomu miestu, našli hrob otvorený a prázdny. Anjel im povedal: „Nebojte sa! Ježiš vstal z mŕtvych. Žije! Choďte a povedzte to jeho učeníkom.“ Ženy sa celé zmätené vrátili do mesta. Iba jedna tam ostala a plakala. Odrazu k nej prišiel akýsi muž, o ktorom si myslela, že je záhradník. No keď ju oslovil jej menom spoznala, že je to Ježiš.

Úloha 1. Doplň do vety chýbajúce slová. (nikto, Syna, dal, nezahynul, verí, miloval, večný život)

Boh tak _____ svet, že _____ svojho jednorodeného _____ aby nezahynul _____, kto v neho _____, ale aby mal _____.

Úloha 2. Doplň vety, ktoré hovoria o udalostiach Veľkej noci.

Zelený _____ je pamiatkou _____, keď Pán Ježiš ustanovil _____.

Veľký _____ je dňom Ježišovho utrpenia a _____. Je to deň prísneho _____.

Veľká _____ je tajomné očakávanie Ježišovho víťazstva nad smrťou.

Ježiš nás pozýva na hostinu

Zázrak rozmnoženia chlebov

Biblický príbeh o rozmnožení chlebov

Za Ježišom prichádzalo veľa ľudí. Boli hladní po jeho slove, po jeho blízkosti. Prečítaj si o tom v biblickom príbehu.

Potom Ježiš odišiel na druhý breh Galilejského čiže Tiberiatského mora. Šlo za ním veľké množstvo ľudí, lebo videli znamenia, ktoré robil na chorých. Ježiš vystúpil na vrch a tam si sadol so svojimi učeníkmi. Blízko boli židovské sviatky Veľkej noci. Keď Ježiš zdvihol oči a videl, že k nemu prichádza veľké množstvo ľudí, povedal Filipovi: „Kde nakúpime chleba, aby sa títo najedli?” Ale to povedal preto, lebo ho skúšal. Lebo sám vedel, čo urobí. Filip mu odpovedal: „Ani za dvesto denárov chleba nebude stačiť, ak sa každému má ujsť čo len kúsok.” Jeden z jeho učeníkov, Ondrej, brat Šimona Petra, mu povedal: „Je tu chlapec, ktorý má päť jačmenných chlebov a dve ryby. Ale čo je to pre toľkých?” Ježiš povedal: „Usaďte ľudí!” Na tom mieste bolo mnoho trávy. A mužov si tam posadalo okolo päťtisíc. Tu Ježiš vzal chleby, vzdával vďaka a rozdával sediacim; podobne aj z rýb, koľko chceli. Keď sa nasýtili, povedal svojim učeníkom: „Pozbierajte zvyšné odrobiny, aby nič nevyšlo nazmar!” Pozbierali teda a odrobinami z piatich jačmenných chlebov, ktoré zostali po tých, čo jedli naplnili dvanásť košov.

Jn 6, 1-13

Úloha 1. Modlitba Otče náš

V modlitbe Otče náš prosíme o chlieb a o všetko, čo potrebujeme pre náš život. Táto modlitba je ale napísaná v nesprávnom poradí. Prečítaj si ju a skús ju opraviť.

Otče náš, ktorý si na nebesiach,

- buď vôľa tvoja, ako v nebi, tak i na zemi,
- a neuveď nás do pokušenia,
- posväť sa meno Tvoje,
- a odpusť nám naše viny, ako i my odpúšťame svojim vinníkom
- príď kráľovstvo tvoje,
- chlieb náš každodenný daj nám dnes
- ale zbav nás zlého.

Úloha 2. Teraz skús správne priradiť vetu, ktorá patrí k jednotlivým častiam modlitby Otče náš.

Prichádzame k tebe s dôverou, lebo ty si náš Otec, ktorý nás má rád.

- Nech si v živote vyberáme to, čo je naozaj správne.
- Nech nie je medzi nami nesvornosť, lebo iba vtedy si, Bože, uprostred nás.
- Nech vytrváme v tom, čo sme začali – kráčať cestou svätosti.
- Nech sme ostražití a kráčame cestou, ktorá nevedie k hriechu.
- Nech našim prostredníctvom príde spravodlivosť, pokoj a radosť.
- Nech nám nechýba, čo skutočne potrebujeme pre život.
- Nech sme slobodní od všetkého, čo nás zotročuje.

Posledná večera

Pán Ježiš nám zanechal najvzácnejší dar. Seba samého pod spôsobom chleba a vína. Tento dar Pána Ježiša pre nás nazývame Eucharistia. Ustanovil ju pri Poslednej večeri s apoštolmi. Pod spôsobom chleba a vína sa obetuje za nás v každej svätej omši. Dáva sa nám za pokrm a spája nás v láske.

Poslednou večerou nazývame Ježišovu Veľkonočnú večeru, ktorá bola deň pred utrpením Pána Ježiša a kedy ustanovil Eucharistiu (svätú omšu).

Biblický príbeh o ustanovení eucharistie

Prečítaj si príbeh o tom, ako Pán Ježiš ustanovil na poslednej večeri s apoštolmi Eucharistiu.

Večer sa Ježiš stretol so svojimi učeníkmi, aby s nimi naposledy večeral. Počas večere vzal chlieb, lámal ho, každému z dvanástich apoštolov podal kúsok a povedal: „Jedzte z neho všetci! Toto je moje telo, ktoré sa dáva za vás.” Potom Ježiš vzal pohár s vínom a povedal: „Toto je moja krv, ktorá sa vylieva za vás.” Učeníci jedli a pili, ale nechápali, ako im Ježiš môže dať jesť svoje telo a piť svoju krv. Povedal im tiež, že jeden z nich ho zradí. Neverili mu. No jeden z apoštolov sa nebadane vytratil, zašiel k Ježišovým nepriateľom a prezradil im, kde ho nájdu.

Posledná večera

Úloha 1. Prečítaj si text a povedz chýbajúce slová (posledná večera, apoštolov, chlieb, krvi, kalich).

Keď nadišla hodina, aby bol Ježiš vydaný na smrť, zhromaždil všetkých _____ . „Veľmi mi záleží na tom, aby som bol teraz s vami. Je to naša _____ predtým ako zomriem.” Vzal _____ , vzdával vd'aky, lámal ho a dával im ho hovoriac: „Toto je moje telo, ktoré sa dáva z vás. Toto robte na moju pamiatku.” Podobne vzal _____ a hovoril. „Tento kalich je nová zmluva v mojej _____ , ktorá sa vylieva za vás.”

Úloha 2. Doplň do viet chýbajúce slová.

Kto prichádza ku mne, nikdy nebude _____.

Ja som _____ života.

Kto bude jesť z tohto chleba, bude žiť _____ .

Úloha 3. Ktoré dvojice patria k sebe?

Zachej

márnotratný syn

rozmnoženie chleba

eucharistia

Lukáš

milujúci otec

evanjelista

posledná večera

mýtnik

5 chlebov a 2 ryby

Krížová cesta

Krížová cesta modlitba, ktorú sa modlíme najmä cez pôstne obdobie (najmä v piatky, a na veľký piatok) pred Veľkou nocou. V tejto modlitbe uvažujeme o utrpení Pána Ježiša na jeho krížovej ceste – od odsúdenia Pána Ježiša Pilátom až po pochovanie Pána Ježiša. Krížová cesta má 14 zastavení.

Pán Ježiš urobil niečo veľmi obdivuhodné – hoci bol nespravodlivo odsúdený, vzal na seba kríž a niesol ho až na Golgotu, kde ho ukrižovali. To všetko urobil pre nás. Obetoval sa za nás, aby nám otvoril nebo. Aby ho otvoril aj tebe.

V pôstnom období preži chvíľu, v ktorej aj ty budeš v tichej modlitbe niesť kríž spolu s Pánom Ježišom. Pozývame ťa pomodliť sa krížovú cestu.

1. Dar spoločenstva

Pán Ježiš pozýva všetkých apoštolov, aby s ním spoločne večerali. Vie, že je to ich posledný spoločný večer a preto ho chce stráviť s najbližšími a odovzdať im to najcennejšie. Príkaz lásky a seba samého pod spôsobom chleba a vína.

Pane Ježišu, ďakujeme ti za to, že si nám daroval seba samého, svoje telo a krv, a že sa môžeme spoločne stretávať ako jedna rodina a nemusíme byť sami, keď je nám ťažko.

2. Dar odvahy

Pán Ježiš odvážne berie na svoje plecia ťažký kríž. Vie, že cesta nebude ľahká, no napriek tomu sa rozhodol. Vie aj to, že sa mu mnohí budú vysmievať, dokonca ho oplývajú. Vie aj to, že sa nájdu takí, ktorí vôbec nebudú veriť, že to všetko sa rozhodol urobiť pre nás ľudí.

Pane Ježišu, veľakrát nemám odvalu. Cez prestávku v triede, keď počujem niečo zlé nemám odvalu byť iný. Možno sa niekedy hanbím, že nemám všetko, čo je moderné. Pane Ježišu, tebe nevadilo, keď sa ti iní vysmievali, prosím ťa o dar odvahy robiť dobré veci bez ohľadu na to, čo si myslia iní.

3. Dar sprevádzania

Pán Ježiš sa veľmi potešil, keď zbadal svoju matku Pannu Máriu, ktorá sa naňho s láskou pozerala. Vedel, že nie je sám vo svojom trápení, vedel, že jeho matka mu rozumie, chápe ho a vždy stojí pri ňom. Už sa necítil opustený. Panna Mária je aj našou matkou, hľadá na nás s láskou a vždy nás sprevádza na našej ceste.

Pane Ježišu, niekedy máme pocit, že sme sami. Vtedy nám je smutno. Ďakujeme ti, že ty nás nenechávaš samých a sprevádzaš nás v každej chvíli. Po ceste do školy, cez prestávku, doma, na internáte, ale aj vonku. Stále si s nami, ty aj tvoja matka.

4. Dar pomoci

Pán Ježiš je vyčerpaný. Každý krok robí s veľkou námahou. Kríž je ťažší a ťažší. Už nevládze ďalej. Preto vojaci prinútili Šimona, ktorý sa vracal unavený domov z práce, aby mu pomohol niesť kríž.

Pane Ježišu, ďakujeme ti za ľudí, ktorí nám pomáhajú, keď nám je ťažko. Daj nám silu, aby sme aj my dokázali pomáhať iným, aj tým, ktorých nepoznáme a nachádzajú sa v núdzi.

5. Dar sily

Ježiš niekoľkokrát padá pod krížom. Je taký ťažký, že ho nedokáže niesť, nedokáže ísť ďalej. Hoci už nemá síl, predsa vstáva a pokračuje...

Pane Ježišu, aj nám je niekedy ťažko. Niekedy veci neurobíme najlepšie alebo sa nám nechce pokračovať. Ty nám ukazuješ, že aj po páde sa môžeme postaviť a ísť ďalej. Daj nám silu, aby sme dokázali veci dokončiť, aby sme neostávali len pri sľuboch: ja už budem lepší..., nabudúce to urobím..., ale aby sme mali silu svoje sľuby aj dodržať.

6. Dar obety

Pána Ježiša ukrižovali. Mnohí ľudia sa Ježišovi posmievali a nadávali mu a Pán Ježiš toľkým ľuďom pomáhal... toľkých uzdravil... Pred tým ako Pán Ježiš zomrel, prosil svojho nebeského Otca, aby ľuďom odpustil ich hriechy. Chcel každého zachrániť. Teraz zvolal naposledy k svojmu Otcovi: „Bože môj, Bože môj...” a zomrel. Nastalo úplné ticho.

Pane Ježišu, ďakujeme ti, že si za nás všetko vydržal. Vďaka tebe môžeme každý deň začínať odznova. Vďaka tebe je nám odpustené.

7. Dar nového života

Po troch dňoch Pán Ježiš neostáva v hrobe. My sa nemusíme báť, nemusíme plakať, lebo on je silnejší ako smrť. Pán Ježiš vstal z mŕtvych. Ježišova láska zvíťazila nad všetkým zlom.

Pane Ježišu, ďakujeme ti, že tento príbeh nekončí smrťou. Ďakujeme ti, že sa každý deň môžeme tešiť. Ďakujeme ti, že ty rozdávaš lásku a radosť. Aj my chceme svietiť pre ľudí okolo nás.

Svätá omša ako hostina

Svätá omša je tá istá obeta Pána Ježiša na kríži, ktorá sa sprítomňuje nekrvavým spôsobom. Svätá omša je stredobodom a vrcholom duchovného života kresťana.

Skladá sa z dvoch hlavných častí – z bohoslužby slova a bohoslužby obety.

Bohoslužba slova, kde sa nám prihovára Boh, dáva nám slová života, aby sme chápali, že je s nami vo všetkom, čo prežívame.

Bohoslužba obety, v ktorej ďakujeme Pánu Bohu za všetko, čo pre nás urobil. Tu je Ježiš skutočne prítomný pod spôsobom chleba a vína.

Priebeh svätej omše

Úloha 1. Zatried' jednotlivé časti svätej omše do hlavných častí – vstupné obrady, bohoslužba slova, bohoslužba obety, záverečné obrady.

vstupný spev,	modlitba nad obetnými darmi,
prvé čítanie,	Baránok Boží,
prosby,	obrad pokoja,
sväté prijímanie,	požehnanie,
Otče náš,	modlitba po svätom prijímaní,
Sláva Bohu na výsostiach (Glória),	znamenie kríža,
homíla (kázeň),	žalm,
prinášanie obetných darov,	pozdrav kňaza,
druhé čítanie,	úvodná modlitba,
úkon kajúcnosti,	spev pred evanjeliom,
vyznanie viery (krédo),	evanjelium,
eucharistická modlitba,	Pane zmiluj sa (Kyrie).

Svätá omša ako hostina

R: rozprávač

J: Ježiš

U 1: učeník 1

U 2: učeník 2

R: V nedeľu, prvý deň v týždni, sa vybrali dvaja učeníci do dediny, ktorá sa volala Emauz a bola od Jeruzalema vzdialená asi 11 kilometrov. Rozprávali sa spolu o udalostiach, ktoré sa stali v posledných dňoch, keď sa k nim priblížil Ježiš, no oni ho nespoznali.

J: „O čom sa zhovárate?“

U 1: „Ty si vari jediný cudzinec v Jeruzaleme, ktorý nevie, čo sa tam stalo?!“

J: „A čo?“

U 2: „No s Ježišom Nazaretským, ktorý bol mocný v čine i v reči pred Bohom i ľuďmi, ako ho dali odsúdiť na smrť a ukrižovali.“

U 1: „A my sme dúfali, že nás zachráni...“

U 2: „Ale dnes je už tretí deň, čo sa bol Ježiš ukrižovaný.“

U 1: „Niektoré ženy z našich nás aj naľakali. Tvrdili, že ho videli, a že žije!“

J: „Vy nechápaví a ľarbaví srdcom uveriť všetko, čo hovorili proroci. Či sa tak nemalo stať?!“

R: Pomaly sa blížili k dedine, a oni ho prosili:

U 1,2: „Zostaň s nami, lebo sa zvečerieva a deň sa už schýlil!“

R: Keď sedel pri stole, vzal chlieb a dobrorečil, lámal ho a podával im ho. V tom sa im otvorili oči a spoznali ho. Ale on im zmizol.

U 1,2: „Či nám nehorelo srdce, keď sa s nami rozprával a vysvetľoval nám Písmo?“

R: A ešte v tú hodinu vstali a vrátili sa do Jeruzalema, kde na našli zhromaždených jedenástich apoštolov a porozprávali im, čo sa im stalo cestou.

Úloha 1. Pokúste sa biblický príbeh o emauzských učeníkoch rozdeliť na 4 hlavné časti:

1. Učeníci odchádzajú z Jeruzalema a stretávajú Ježiša.
2. Ježiš im vysvetľuje Písmo.
3. Ježiš láme chlieb.
4. Učeníci sa vracajú späť do Jeruzalema.

Úloha 2. Doplň vety.

Bohoslužbu slova tvoria čítania, _____.

Bohoslužbu obety tvorí príprava obetných darov, _____.

Úloha 3. Prirad' hlavné časti svätej omše (úvodné obrady, bohoslužba slova, bohoslužba obety, záverečné obrady) k hlavným častiam príbehu o emauzských učeníkov:

Učeníci odchádzajú do Jeruzalema a stretávajú Ježiša –

Ježiš im vysvetľuje písmo –

Ježiš láme chlieb –

Učeníci sa vracajú späť do Jeruzalema –

Modlitby

Katolícky pozdrav

Pochválený buď Pán Ježiš Kristus!

Naveky. Amen.

Prežehnanie sa (znamenie kríža)

V mene Otca i Syna i Ducha Svätého. Amen.

Modlitba Pána

Otče náš, ktorý si na nebesiach, posväť sa meno tvoje, príď kráľovstvo tvoje, buď vôľa tvoja ako v nebi tak i na zemi! Chlieb náš každodenný daj nám dnes a odpusť nám naše viny, ako i my odpúšťame svojim vinníkom, a neuveď nás do pokušenia, ale zbav nás zlého. Amen.

Anjelské pozdravenie

Zdravas, Mária, milosti plná, Pán s tebou, požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod života tvojho Ježiš. Svätá Mária, Matka Božia, pros za nás hriešnych teraz i v hodinu smrti našej. Amen.

Chvála Svätej Trojici

Sláva Otcu i Synu i Duchu Svätému, ako bolo na počiatku tak nech je i teraz i vždycky i na veky vekov. Amen.

Apoštolské vyznanie viery

Verím v Boha, Otca všemohúceho, Stvoriteľa neba i zeme, i v Ježiša Krista, jeho jediného Syna, nášho Pána, ktorý sa počal z Ducha Svätého, narodil sa z Márie Panny, trpel za vlády Poncia Piláta, bol ukrižovaný, umrel a bol pochovaný. Zostúpil k zosnulým, tretieho dňa vstal z mŕtvych, vystúpil na nebesia, sedí po pravici Boha Otca všemohúceho. Odtiaľ príde súdiť živých i mŕtvych. Verím v Ducha Svätého, v svätú cirkev katolícku, v spoločenstvo svätých, v odpustenie hriechov, vo vzkriesenie tela a v život večný. Amen.

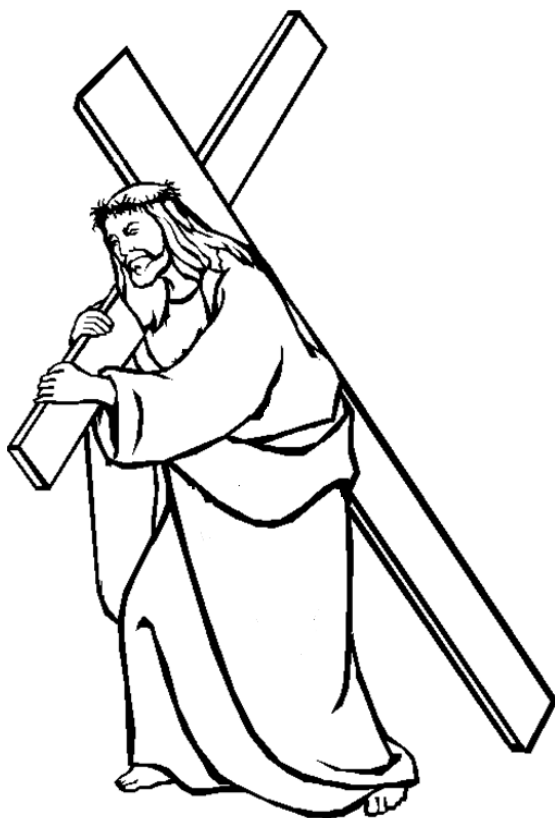
Obrazová príloha

Reliéfny obrázok k téme Podobenstvo o mánotratnom synovi

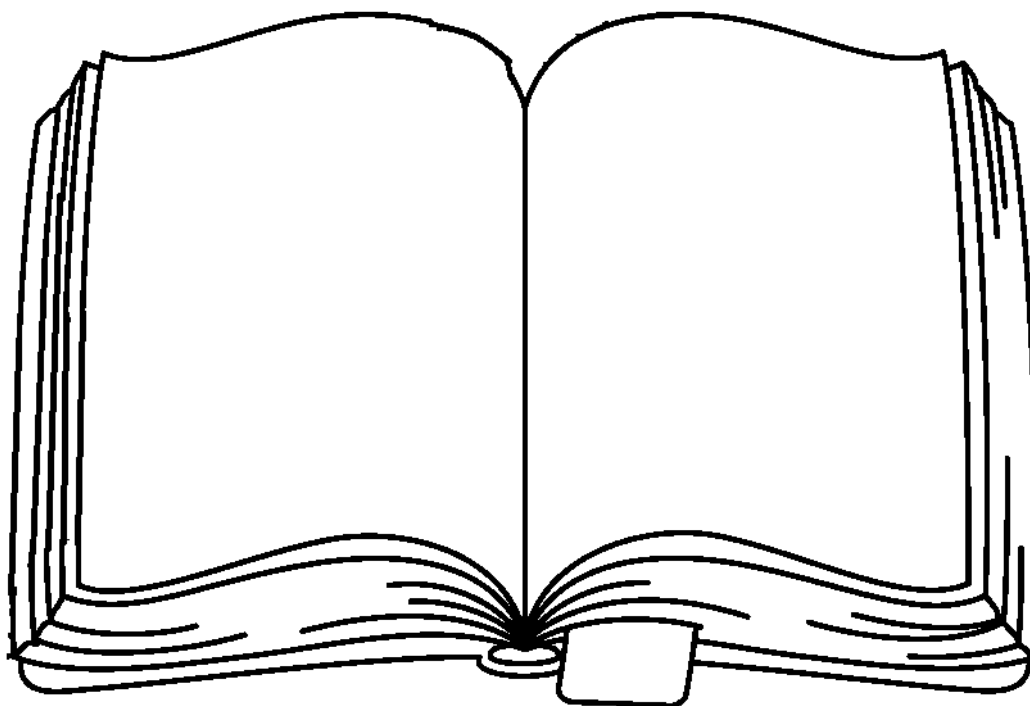
Reliéfny obrázok k téme Podobenstvo o pšeničnom zrne

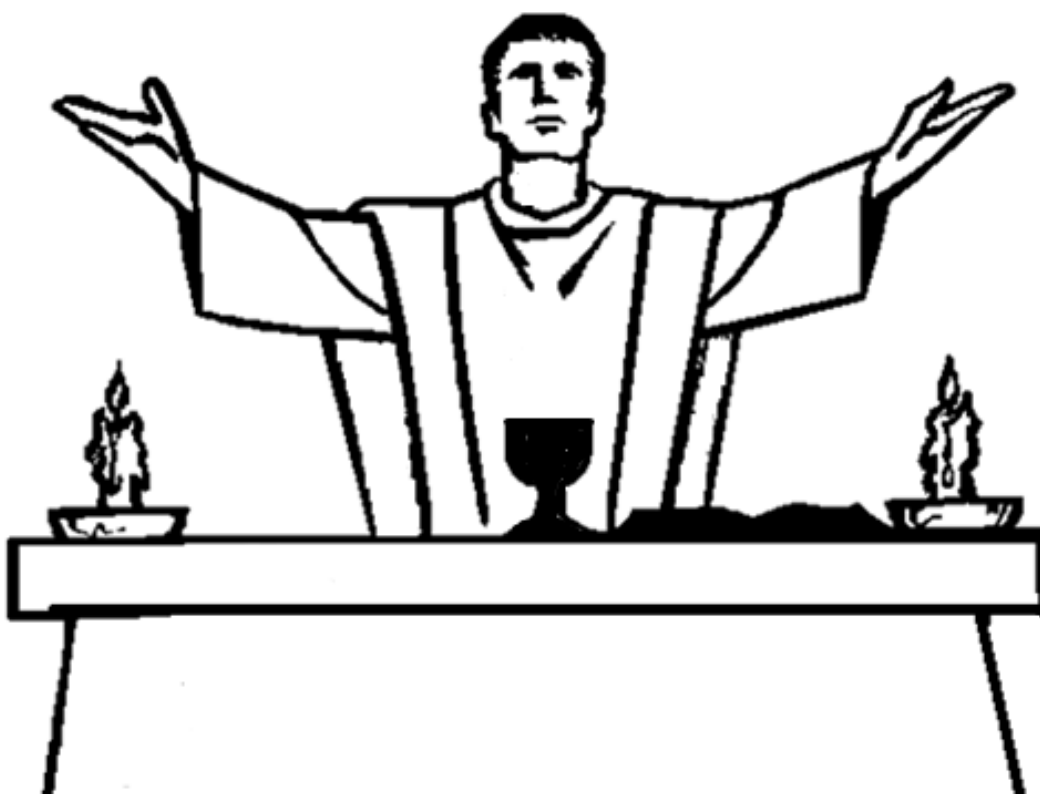
Reliéfny obrázok k téme Krížová cesta

Reliéfny obrázok k téme Svätá omša ako hostina

Reliéfny obrázok k téme Svätá omša ako hostina

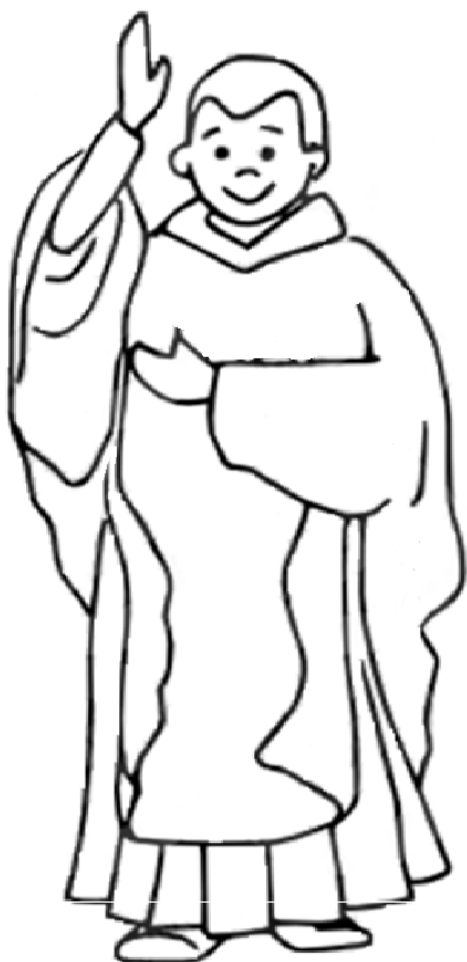
Reliéfny obrázok k téme Svätá omša ako hostina

Reliéfny obrázok k téme Svätá omša ako hostina

Reliéfny obrázok k téme Svätá omša ako hostina

Reliéfny obrázok k téme Svätá omša ako hostina

Použitá literatúra

FÜLÖPNÉ ERDŐ, M. 2010. *Isten szava. A biblia ismeret alapjai. Hittankönyv és munkafüzet az általános iskolák 2. Osztálya számára.* Budapest: Szent István társulat, 2010. 183 s. ISBN 978 963 277 196 0

HURAJTOVÁ, J., GEMBALOVÁ, A., DOBRENKOVÁ, L. 2011. Pracovný zošit: Cesta viery. Poprad: Slza, 2011. 55 s. ISBN 978-80-870557-0-7.

HURAJTOVÁ, J., GEMBALOVÁ, A., DOBRENKOVÁ, L. 2010. *Cesta viery – metodická príručka katolíckeho náboženstva pre 3. ročník základných škôl.* Poprad: Slza, 2010.

JANTÁKOVÁ, K. 2012. *Nesieme s tebou kríž.* Bratislava: PRESSA, 2012. 22 s. ISBN 978-80-89516-06-3.

KŇAZE, I. 2013. Zrnko. Príručka pre animátorov. Púchov: ASSA Púchov, 2013. 48 s. Vydané pre vnútornú potrebu eRka a farnosti.

KAČUROVÁ, I., LENČO, P. 2008. *Poklady srdca.* Bratislava: Duprint, 2008. 74 s. ISBN 80-88710-62-6.

TORKOŠOVÁ, H., PAPCUNOVÁ, L., DUCH, J. 2004. *Oslavujme Pána. Učebnica katolíckeho náboženstva pre štvrtý ročník základnej školy.* Trnava: Spolok svätého Vojtecha, 2004. 79 s. ISBN 978-80-71624-94-3

ZLATŇANSKÝ, J., BALTNICKÝ, R. 2004. *Katechizmus katolíckej cirkvi.* Trnava: Spolok svätého Vojtecha, 2004. 918 s. ISBN 80-7162-514-0

Metodické oddelenie pre školskú katechézu, 2005. *Moje stretnutie s Ježišom. Pracovné listy k Učebnici katolíckeho náboženstva pre 3. ročník základnej školy.* Poprad: SLZA, 2005. 55 s.

Biblia: Sväté písmo starého a nového zákona. 2012. Trnava: Spolok svätého Vojtecha, 2012. 1885 s. ISBN 978-80-7162-888-0.

Výchovný program eRka: Za pokladom viery. 2012. [online] [cit. 2013-07-20]. Dostupné na: <http://vychovnyprogram.erko.sk/>